

VILNIAUS UNIVERSITETO

filologijos krypties studijų programos
Lietuvių filologija ir užsienio kalba (universitetinės pagrindinės studijos)
pakartoto išorinio išsamiojo vertinimo

IŠVADOS

Grupės vadovas prof. habil. dr. Pēteris Vanags

Nariai:

prof. dr. . Danguolė Mikulėnienė
prof. dr. Genovaitė Kačiuškienė
doc. dr. Dalia Pakalniškienė
doc. dr. Aušra Jurgutienė

Vilnius
2008 12 11

**Vertintos Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos bakalauro pakopos
studijų krypties
programos duomenys**

Studijų programos pavadinimas	LIETUVIŲ FILOLOGIJA IR UŽSIENIO KALBA
Studijų programos atšakos (specializacijos)	Estų k. Ispanų k. Italų k. Kroatų k. Naujoji graikų k. Suomių k. Turkų k. Vokiečių k.
Valstybinis kodas	61204H129
Programos tipas	Pirmosios pakopos (bakalauro)
Studijų forma (trukmė metais)	D (4)
Programos apimtis kreditais	160
Suteikiamas laipsnis ir (arba) profesinė kvalifikacija	filologijos bakalauras
Programos įregistravimo data ir įsakymo Nr.	1997-05-19 Nr. 565, pavadinimas pakeistas 2000-06-16 Nr. 831

Turinys

1. Įžanga
2. Programos *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* analizė:
 - 2.1 Studijų programos tikslai ir uždaviniai
 - 2.2 Programos sandara, turinys ir studijų metodai
 - 2.3 Studijų realizavimas ir parama studentams
 - 2.4 Studentų skaičiaus kaita
 - 2.5 Dėstytojai
 - 2.6 Programos pranašumai ir trūkumai
 - 2.7 Materialiosios sąlygos
 - 2.8 Išoriniai santykiai
 - 2.9 Grįžtamasis ryšys
 - 2.10 Vidinis studijų kokybės užtikrinimas
3. Apibendrinamasis studijų krypties programos įvertinimas
 - 3.1. Rekomendacijos aukštajai mokyklai
 - 3.2. Siūlymas dėl akreditacijos

1. Įžanga

Vilniaus universiteto Filologijos fakultete 2008 m. gruodžio 11 d. lankėsi studijų programų ekspertų grupės nariai Danguolė Mikulėnienė (Lietuvių kalbos institutas), Genovaitė Kačiuškienė (Šiaulių ir Matelj Bel universitetai), Dalia Pakalniškienė (Klaipėdos universitetas), Aušra Jurgutienė (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas). Vizito koordinatore – Daiva Buivydienė (Studijų kokybės vertinimo centras).

Kadangi 2006 metais VU lituanistikos studijų programas ekspertavę nariai programą *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* pasiūlė akredituoti lygtinai, SKVC gavo iš VU Filologijos fakulteto naują savianalizės redakciją ir buvo suorganizuotas pakartotinis programos patikrinimas.

2. Programos *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* (universitetinės pagrindinės studijos) analizė

2.1 Studijų programos tikslai ir uždaviniai

Pataisytoje savianalizėje labai aiškiai suformuluoti programos tikslai ir uždaviniai. Studijų programos svarbiausias tikslas – rengti šiuolaikinės visuomenės diktuojamą poreikį tenkinančius filologijos bakalaurus, turinčius tvirtus fundamentaliųjų lituanistikos dalykų pagrindus ir labai gerai mokančius kurią nors užsienio (estų, ispanų, italų, kroatų, naująją graikų, suomių, turkų, vokiečių ar kt.) kalbą bei išmanančius atitinkamos šalies kultūrą. Numatoma, kad absolventai galės dirbti vertėjais, referentais, redaktorais ar kitą darbą įvairiose švietimo ir kultūros srityse, leidyboje, turizmo sektoriuje, žiniasklaidoje, informacinėse agentūrose, bendrose Lietuvos ir užsienio įmonėse ir kitur.

Bakaluro programoje *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* pabrėžiama būtinybė ją padaryti kuo atviresnę kitoms kalboms, kitoms kultūroms, kitoms mokslo sritims, suteikti programai tarpdalykinį pobūdį.

Svarbiausi programos uždaviniai atitinka pagrindinius programos tikslus. Juose atsiskleidžia Vilniaus universiteto lituanistinių katedrų siekiamybės ir galimybės. Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos programoje uždaviniai formuluojami kaip filologijos krypties reglamento dalys, t. y. kaip žinios (lietuvių kalba kaip sistema, baltų filologijos pagrindai, kalbotyros sąvokos, lietuvių kalbos istorija, lietuvių literatūros istorija ir pan.), kartais gebėjimai.

2.2. Programos sandara, turinys ir studijų metodai. Programos sandara iš esmės atitinka *Nuosekliųjų studijų programų nuostatus*: programos apimtis – 160 kreditų, išdėstytų per 8 semestrus po 7, 6 ar 5 privalomuosius, pasirenkamuosius ir laisvai pasirenkamus dalykus, pakankamas kreditų skaičius bakalauro darbui. Tikslingas mokslinio darbo orientavimas į lyginamąsias kalbų ir literatūrų studijas, bendrojo lavinimo ir studijų pagrindų dalykų dėstymas bei intensyvus užsienio kalbos mokymas žemesniuose kursuose. Įdomus pasirenkamųjų dalykų sąrašas. Šių studijų programos savitumą ir patrauklumą sudaro tai, kad studentai turi galimybę, šalia lituanistinių studijų, papildomai išmokti dar vieną kalbą, o su ja geriau pažinti dar vieną kultūrą. Tačiau tokioms dviguboms studijoms programą parengti reikia ir didesnio atidumo.

Ją prieš dvejus metus tikrinę SKVC ekspertai išsakė priekaištų dėl nevienodos šio dalykų bloko apimties kreditais (pvz., suomių k. ir kultūrai buvo skirta 52 kr., ispanų – 59 kr., vokiečių ir italų – 60 kr., estų ir graikų – 62 kr., turkų – 64 kr., kroatų – 65 kr.). Jų išvadose buvo pareikalauta subalansuoti lietuvių filologijos ir užsienio kalbos dalykų santykį, patikslinti laisvai pasirenkamų dalykų kreditų skaičių (jie turėtų sudaryti 5 procentus programos, t. y. 8 kreditus).

Naujoje programos savianalizėje padėtis ištaisyta. Pabrėžtina, kad visuose atnaujintos studijų programos variantuose užsienio kalbos, literatūros ir kultūros bloko apimtis kreditais yra vienoda – 48 kr., šiek tiek skiriasi tik ugdymo turinys ir auditorinių valandų skaičius (nuo 1328 iki 1408 val., žr. 2 lentelę, p. 12 tt.).

Studijų programų reglamentas numato, kad specialaus lavinimo dalykams turi būti skirta ne mažiau kaip 40 kreditų. Lituanistikos specialiojo lavinimo dalykų apimtis kreditais sudaro 41.

Kadangi programoje numatyta gretutinė specializacija (užsienio kalba), jai turi būti skirta ne mažiau kreditų negu specialaus lavinimo dalykams. Atsižvelgiant į programos specifiką (visos siūlomos užsienio kalbos, išskyrus vokiečių, nenumatytos bendrojo lavinimo mokyklos ugdymo programose, tad jų tenka mokytis nuo nulio), užsienio kalbos ir kultūros blokui skirta 48 kreditai.

Antras ekspertų reikalavimas buvo patikslinti programos dėl bakalauro profesinės praktikos kreditų (reikalaujama ne mažiau kaip 10). Šis reikalavimas naujoje programos savianalizėje taip pat buvo išpildytas, praktikos kreditams priskiriant vertimų seminarus, studentų vasaros stažuotes. Nors esminė pilnavertės praktikos organizavimo kitose institucijose (leidyklose, ambasadose, redakcijose ir kt.) problema, reikia pastebėti, išlieka ne visai išspėsta, nes tam universitetas turėtų gauti ir numatyti papildomą finansavimą. Bet ši problema katedroms yra žinoma ir jos yra numatę ateityje ją dar geriau išspėsti.

Pataisytoje programos savianalizėje pagal ekspertų pastabas patikslinta ir visa programos dalykų suskirstymo sandara. Kadangi pirmuose semestruose studentams tenka gana didelis krūvis (intensyviai mokomasi naujos užsienio kalbos), jiems reikia daugiau laiko susiorientuoti, pažinti savo galimybes ir poreikius, todėl laisvieji dalykai jiems yra tikslingai suplanuoti 5-8 semestruose. Vėliau studentai, rinkdamiesi vieną ar kitą laisvąjį dalyką, gali sąmoningai ir atsakingai individualizuoti savo studijas. Kadangi laisvieji dalykai pagal studijų programą sudaro nenutrūkstamą seką, norintieji išmokti dar vieną užsienio kalbą gali tai padaryti, panaudodami laisvuosius kreditus.

Programos savianalizės 2 lentelėje pateikta programos sandara patvirtinta VU studijų komiteto 2007 m. lapkričio mėn. Galima konstatuoti, kad joje atsižvelgta į SKVC ekspertų pastabas, pateiktas ankstesnei programos savianalizei. Pagal šią sandarą dirbama nuo 2008/09 m.m.

Studijos baigiamos bakalauro darbo gynimu. Apgynusiam bakalauro darbą studentui suteikiamas kvalifikacinis filologijos bakalauro laipsnis.

Kiti ekspertų nurodymai dėl Filologijos fakulteto auditorijų remonto ar tam tikros darbo įtampos taip pat yra iš dalies išspręsti su didele kitų šalių ambasadų ir kultūros centrų pagalba.

2.3. Studijų realizavimas ir parama studentams. Pasak programos savianalizės autorių, metodologinį pagrindą teikia lietuvių kalbos ir literatūros disciplinos, užsienio kalbos metodus diktuoja konkrečios kalbos specifika.

Mokoma ir mokomasi per paskaitas, pratybas, seminarus, daug laiko skiriama savarankiškam darbui. Užsienio kalbos įgūdžiai tikrinami ir vertinami kaupiamojo balo metodu. Siekiant objektyvumo, egzaminuojama raštu, studentas gali apskusti rezultatą katedros vedėjui.

Naujoje savianalizėje plačiai pristatytas studijų realizavimas. Siekiant įgyvendinti naujumo, aktualumo ir atvirumo kaitai principus, studentams siūlomos šiuolaikiškai aktualios disciplinos, dalykų kursų turinys peržiūrimas, atnaujinamas ir papildomas atsižvelgiant į šiuolaikinio mokslo ir naujųjų technologijų raidos tendencijas. Taikomi įvairūs metodai, tačiau pirmenybė teikiama probleminiams, tiriamiesiems ir euristiniams, kurie šalia aukščiau išvardytų gebėjimų padeda ugdyti savarankiškumą, iniciatyvumą, kritinį mąstymą ir kūrybiškumą. Vertikaliąją integraciją ir tinkamą mokymo progresiją užtikrina dalykų išdėstymo tvarka, mokymas ir mokymasis grindžiami ankstesnėmis žiniomis ir įgūdžiais. Privalomųjų filologijos krypties dalykų turinys sudaro pagrindą specialiam lavinimui, jis taip pat papildomas pasirenkamaisiais, leidžiančiais labiau įsigilinti į vieną ar kitą sritį. Išlaikyta ir horizontalioji integracija, tarpdalykiniai ryšiai filologijos krypties ir specialaus lavinimo dalykų.

Didesnių priekaištų studijų programoms nereikšiant, siūloma ateityje dar geriau apgalvoti dėstomų dalykų suderinamumą. Būtų tikslinga dėstomą lituanistinę medžiagą labiau atrinkti ir sumažinti (kad nebūtų dubliuojama lituanistams skirta programa ir taip pernelyg apkraunami studentai), o Europos literatūrą, ypač studijuoti pasirinktos kultūros medžiagą atitinkamai praplėsti.

Mokslinio darbo įgūdžiai formuojami rašant kursinius ir bakalauro darbus. Bakalauro darbo reikalavimus nustato ir juos vertina lietuvių kalbos ir literatūros bakalauro darbų komisijos. Daugiausia rašoma lyginamųjų kalbotyros ir literatūros baigiamųjų darbų, ir tai vertintina labai teigiamai. Pažymių vidurkis gana aukštas – 8,4–8,9 balo.

Parama studentams savianalizėje išdėstyta išsamiai. Programos vykdymo sėkmę daug lemia mokomoji bazė. Filologijos fakulteto ir Vilniaus universiteto struktūra apskritai nesudaro kliūčių BA Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos studijų programai įgyvendinti. Programą kuriojančios Baltistikos, Lietuvių kalbos, Lietuvių literatūros, Prancūzų filologijos, Slavistikos, Vokiečių filologijos katedros ir Turkų kalbos ir Skandinavistikos centrai ir programos komitetas numato kitų fakulteto katedrų, taip pat VU centrų ir kitų fakultetų dėstytojų užsiėmimus, kurie įtraukiami į tų dėstytojų krūvį, pvz., analizuojamojoje programoje dirba Anglų, Vokiečių filologijos, Klasikinės filologijos, Skandinavistikos centro, Filosofijos fakulteto, Užsienio kalbų instituto dėstytojai.

Fakultete įkurta kompiuterių klasių, kuriose bakalaurai gali naršyti internete, susirasti jame reikiamos literatūros, naudotis universiteto prenumeruojamomis duomenų bazėmis. Be to, yra apgintų (magistro ir bakalauro) darbų elektroninė bazė.

Mokomoji bazė – tai ir Filologijos fakulteto skaityklos: Lietuvių filologijos, Slavų filologijos ir Užsienio kalbų, Vokiečių filologijos, Slavistikos, Baltistikos, Lietuvių kalbos, Lietuvių literatūros, Romanų kalbų katedros, Italų studijų centras, Suomių studijų, Estų studijų ir Naujosios graikų kalbos studijų auditorijos, Turkų kalbos ir Latvistikos kabinetai turi sukaupę nemažą grožinės ir mokslinės literatūros biblioteką, kuria gali naudotis ne tik lietuvių filologijos ir užsienio kalbos šakos studentai, bet ir visi galintys skaityti vokiečių, italų, kroatų, ispanų, estų, latvių, suomių, naująją graikų ir turkų kalbomis.

Visos katedros turi gana gerą techninių priemonių bazę (stacionarių ir nešiojamų kompiuterių, multimedijos aparatūros, vaizdo ir garso įrašų priemonių, kurias darbui auditorijose ir mokslo tyrimams panaudoja dėstytojai ir studentai. Rašomi ir leidžiami studentams naudingi įvairūs leidiniai: *Bakalauro studijų programos*, dėstytojų parengti metodiniai leidiniai, paskaitų konspektai, vadovėliai. Taip pat daug reikalingos mokomosios literatūros atsivežama, daromos kopijos.

Per pirmąsias paskaitas studentai supažindinami su programos tikslais, uždaviniais, studijų eiga, karjera. Įdomus Filologijos fakulteto studentų atstovybės sumanymas skirti vyresnio kurso studentą kuratoriumi. Baltistikos ir bendrosios kalbotyros, Slavų filologijos katedrų dėstytojai padeda užmegzti ryšius su atitinkamų šalių studijų mainų centrais. Pavyzdžiui, *Lietuvių filologijos ir kroatų kalbos* studentai kasmet finansuojami Kroatijos Mokslo, švietimo ir sporto ministerijos gali vykti į vasaros kursus Dubrovnike, studijoms Zagrebo universitete ir pan., *Lietuvių filologijos ir turkų kalbos* studentams Turkijos vyriausybė sudaro geras sąlygas vasarą aplankyti šalį ir pastudijuoti jos kultūrą. Per atitinkamas studentų mainų programas ir kitų kalbų (baltų, suomių, italų, vokiečių, graikų) programų studentai turi galimybes išvykti pasitobulinti į vasaros kursus.

Pažangūs studentai pagal egzaminų sesijos rezultatus gali gauti stipendiją už mokymosi rezultatus (paprastą 1,5 MGL, padidintą - 2,5 MGL). Taip pat galima pretenduoti į socialinę stipendiją (1 MGL). Esant blogai studento socialinei padėčiai dėl šeimyninių aplinkybių, taip pat dėl nelaimės, ligos ar kitų panašių atvejų iš socialinių stipendijų fondo lėšų studentui gali būti skiriama vienkartinė pašalpa nuo 4 MGL iki 12 MGL.

2.4. Studentų skaičiaus kaita. Į studijų programą priimama nedaug studentų – po keliolika. Pakartotinis priėmimas vyksta tik kas penkeri metai, bet esant poreikiui, priimama dvejus metus iš eilės.

Programos populiarumą rodo didelis konkursas į *lietuvių filologiją ir turkų / italų / graikų kalbą/kroatų kalbą*. Studentų nubyrojimas nedidelis, objektyvus, kaip ir kitose studijų programose. Studijų programa iš daugelio šalių ir kultūros centrų susilaukia nemažo dėmesio ir pagalbos, ji tampa svarbia ne tik kultūrine, bet ir politine šalių bendradarbiavimo priemone. Todėl vargu ar pateisintas būtų studentų priėmimo į *Lietuvių filologijos ir turkų kalbos* programą sustabdymas, jei studijuoti yra norinčių, o jos prie jo finansavimo prisideda Turkijos valdžios institucijos.

2.5. Dėstytojai. Programa realizuojama bendradarbiaujant VU Filologijos fakulteto kelių katedrų dėstytojams: Baltistikos, Lietuvių kalbos, Lietuvių literatūros, Lituanistinių studijų, Slavistikos, Prancūzų filologijos, Klasikinės filologijos, Vokiečių filologijos

katedrų. Prie mokymo proceso taip pat prisideda Skandinavistikos centras, Turkų kalbos centras. Kai kurie dalykai realizuojami kelių dėstytojų, tai skatina konstruktyvų bendradarbiavimą tiek tarp konkrečių dėstytojų, tiek tarp Filologijos fakulteto šakinių padalinių. 59 dėstytojai (51 yra VU darbuotojas) yra aktyvūs mokslininkai, turintys gerą pedagoginio darbo patirtį. Iš jų 4 – profesoriai, 25 docentai daktarai, 19 lektorių daktarų, 5 lektoriai, 6 asistentai. Tarp dėstytojų esama 8 užsienio lektorių, visiškai arba iš dalies finansuojamų Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos studijų programą remiančių užsienio šalių lėšomis. 2008/09 metais Filologijos fakultete dirba 1 estų lektorė – Tiina Kattel, 1 kroatų lektorius – Predragas Lukičius, 2 ispanų lektoriai – dr. Carmen Caro Dugo ir dr. Jose Ismaelas Souto Rumbo, 1 suomių lektorė – Irma Timonen, vokiečių lektorius Alexanderis Mionskowskis ir 2 turkų lektoriai – dr. Hüseyinas Durgutas ir Muhammetas Erbay'us.

Kiekvienoje programoje dirba po 2–3 užsienio kalbos dėstytojus, vienas iš jų yra docentas / daktaras ar profesorius, tad pedagoginio personalo komplektacija atitinka *Nuosekliųjų studijų programų nuostatus*.

Tikslingas ir labai naudingas programos kuratorių siekis kviesti praktinį užsienio kalbos kursą skaityti atitinkamos šalies lektorius. Prieduose pateikti visų dėstytojų sąrašai ir gyvenimo aprašymai rodo aukštą personalo kvalifikaciją. Dauguma yra aktyvūs ir žinomi mokslininkai.

2.6. Programos pranašumai ir trūkumai. Aptariamoji programa yra originali, atliepanti Lietuvos poreikius ir nekelia abejonių dėl reikalingumo. Vilniaus universitetas vienintelis Lietuvoje yra pajėgus vykdyti klasikinio fundamentinio tipo lietuvių filologijos studijas, derinamas su rečiau vartojamų užsienio kalbų mokymu. Programa *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* ir ją vykdančių dėstytojų kvalifikacija atitinka tokį universiteto potencialą: parengiami plataus akiračio specialistai, įgiję gerą bendrąjį išsilavinimą, kurį vėliau nesunku savarankiškai sukonkretinti ir juo remtis humanitarinio išsilavinimo reikalingose įvairiose profesinės veiklos srityse – lietuvių bei užsienio kalbos ir literatūros dėstymo, vertimo, redagavimo, knygų leidybos, kultūros vadybos, žiniasklaidos; taip pat dirbant kelionių agentūrose, valstybės valdymo įstaigose, diplomatinėse atstovybėse ir t.t. Studijuojantiems pagal programą *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* universitetas gali užtikrinti geros kokybės kitur Lietuvoje visai arba beveik nedėstomų Europos kalbų studijas.

Dalis programos absolventų tęsia mokslus Italijoje, Kroatijoje, Suomijoje (4 baigė magistrantūrą, iš jų 3 dirba ES struktūrose), Turkijoje arba Lietuvoje, kita dalis jau pradėjo darbo veiklą lietuviško ir užsienio kapitalo įmonėse (turizmo, verslo konsultacijų, automobilių prekybos srityse). Dalis absolventų renkasi magistro studijas Vilniaus universitete (vertimo, kalbotyros, semiotikos studijos, filosofija, psichologija, teisė). Vertimo praktikos daugelis įgyja dar besimokydami, bendradarbiauja su leidyklomis, gerai vertinami darbdavių.

Variantų su estų, italų, ispanų, naujosios graikų, turkų kalbomis pranašumai – jų unikalumas (Lietuvoje jokia kita aukštoji mokykla tokių programų nesūlo) bei paklausa darbo rinkoje (vertėjų poreikis). Absolventų teigimu, jie sulaukia labai daug vertimo pasiūlymų. Šias kalbas mokančių darbuotojų ieško ir įvairios užsienio kapitalo įmonės.

Studijų programos patrauklus turinys, gera materialinė bazė, sprendžiant iš studentų vertinimų, jie yra patenkinti dėstyto kokybe.

Pranašumas yra ir tai, kad programa susideda iš dviejų dalių, tai ypač svarbu darbo rinkoje, nes sritys, kuriose galėtų įsidarbinti tokios kvalifikacijos filologai, reikalauja ne tik užsienio kalbos žinių, bet ir ypač gerų lietuvių kalbos žinių.

Programos savianalizės autoriai labai tiksliai nurodė svarbiausius jos trūkumus ir taisytinias vietas. Didžiausia programos problema – kuo sėkmingiau suderinti iš esmės dvi filologijas (lietuvių ir pasirinktos užsienio kalbos), kad nebūtų per daug perkrauti besimokantys studentai. Dėl to kartais nukenčia kai kurių specialaus lavinimo dalykų (pvz., užsienio kalba sukurtos literatūros) gilesnės studijos. Ypač apkrauti studentai būna pirmaisiais metais, ir ne dėl pačių studijų programų krūvio, o dėl to, kad dėstytojai įpratę dirbti su tradicinėmis studijų programomis, skiria labai daug savarankiško darbo (pvz., 48 val. kursui, be seminarų užduočių, reikia parašyti 2 referatus po 15 lapų). Didelis krūvis tenka ir teorinių specialaus lavinimo dalykų dėstytojams. Dėl didelių auditorinio darbo krūvių dėstytojams beveik nelieta laiko specializacijai, todėl nėra galimybių parengti tolesnę magistrantūros studijų programą.

Kadangi į konkretų programos variantą paprastai priimama kas ketveri metai, studentams praktiškai neįmanoma išeiti akademinį atostogų. Programa yra brangi. Savianalizės autoriai tikisi, kad šiuos trūkumus pašalins Filologijos fakultete ketinama įdiegti modulinę studijų sistemą.

2.7. Materialiosios sąlygos

Mokymo materialiosios sąlygos savianalizėje aprašytos išsamiai, o vizito metu teko įsitikinti, kad yra pakankamos. Fakultete veikia trys skaityklos: Lietuvių filologijos, Užsienio filologijos ir Slavų filologijos. VU bibliotekoje turima literatūra nurodyta P5 priede. Be to, įrengtos specializuotos auditorijos (iš jų – dvi lituanistinės, taip pat yra Estų studijų auditorija, Suomių studijų auditorija, Italų studijų centras, Germanistikos seminaras, Slavų studijų auditorija, Turų kalbos centras ir Latvistikos kabinetas ir kt.) su garso ir vaizdo technika, daugialypės terpės projektoriais, interneto ryšiu ir nedidelėmis bibliotekomis. Auditorija (128), kurioje dažniausiai vyksta kroatų kalbos pratybos ir paskaitos, suremontuota Ukrainos Respublikos lėšomis ir pavadinta Taraso Ševčenkos vardu, joje įrengta nauja audio ir videoteknika. Gretimos auditorijos 129, 130 seniai reikalingos kapitalinio remonto (nesandarūs langai). 129 auditorijoje yra kelios rakinamos spintos, kuriose laikoma Slavistikos katedros sukauptos slavistinės bibliotekos dalis. Skaityklose reikiamos italų ir ispanų ir kt. kalbų literatūros ir didaktinės medžiagos beveik nėra, dėstytojai daug ką perka, atsiveža, kopijuoja.

2.8. Išoriniai santykiai

Dvi panašios pirmosios pakopos studijų programos (*Lietuvių filologija ir suomių kalba* ir *Lietuvių filologija ir švedų kalba*) vykdomos Klaipėdos universitete. Nuo VU vykdomos studijų programos *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* jos skiriasi visų pirma tuo, kad jose Skandinavijos kultūrai skiriama tik 2 kreditai, o likę 35 kreditai atitenka

suomių ar švedų kalbai. VU Filologijos fakultetas, atsižvelgdamas į tarpkultūrinės komunikacijos svarbą šiuo metu vykstančiai tarptautinio bendradarbiavimo plėtrai, siūlo studentams ne tik mokytis kalbos, bet ir plačiau susipažinti su studijuojamos kalbos šalies socialiniu ir kultūriniu kontekstu, gyvenimo realijomis. Manoma, kad tai leis absolventams labiau įsigilinti į studijuojamą sritį ir optimaliai pasirengti profesiniam gyvenimui.

Pagal ERASMUS programą VU vykdo studentų ir dėstytojų mainus su įvairiais Europos universitetais, 47 iš jų vykdo mainus su Filologijos fakultetu Taigi tiek studijuojantieji lietuvių filologiją ir užsienio kalbą, tiek šią programą realizuojantys dėstytojai gali kelti savo kvalifikaciją dalyvaudami mainų programoje. Be to, VU yra sudaręs bendradarbiavimo sutartis su Estijos institutu, Tarptautiniu mainų centru (CIMO) prie Suomijos švietimo ministerijos, Nišo universitetu (Serbija ir Juodkalnija), Pizos universitetu (Italija), Zagrebo universitetu (Kroatija).

Baltistikos katedros doc. R. Venckutė kviečiama dalyvauti ir dalyvauja visuose kursuose ir seminaruose, kuriuos organizuoja Suomijos švietimo ministerija užsienyje dirbantiems suomių kalbos dėstytojams; ji taip pat dalyvauja *Socrates* mainų programoje (skaito 4 paskaitų ciklus Helsinkio universiteto baltistikos studijų kryptį pasirinkusiems studentams). Slavistikos katedros doc. G. Miškinienė dalyvauja Turkijos švietimo ministerijos rengiamuose specialiuose seminaruose, doc. D. Būrė – Italijos švietimo ministerijos rengiamuose seminaruose, lekt. K. Svarevičiūtė – Graikijos švietimo ministerijos rengiamuose seminaruose.

Per ketverių metų studijas praktiškai visi *Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos* studentai siunčiami dalinėms studijoms į šalis, kurių kalbą studijuoja, ir jose praleidžia nuo kelių savaičių (pavyzdžiui, vasaros kalbos ir kultūros kursuose) iki kelių mėnesių.

2.9. Grįžtamasis ryšys

Kadangi *Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos* programos studentų grupės nedidelės, studentas turi daug tiesioginio bendravimo su dėstytoju galimybių. Buvo pateiktos studentams ir anketos, kuriose prašoma įvertinti vienus ar kitus dėstymo aspektus, pareikšti pastabas bei pageidavimus (anketų pavyzdys pridėtas 5 priede). Jos rodo, kad dauguma studentų dėstytojų darbą įvertino teigiamai, dalis pateikė siūlymų, kaip pagerinti programą ar dėstymą, atsisakant „nepraktiškųjų“ dalykų (teorijų, įvadų), atnaujinant literatūros sąrašus ir pan. Išstudijavus studentų apklausą, padarytos reikiamos išvados: 1) įtraukiama patrauklesnės papildomos mokymo medžiagos, atnaujinami mokymo tekstai, stengiamasi, kiek įmanoma, pasitelkti patrauklių dėstymo priemonių (pvz., vaizdinės medžiagos), 2) papildomai aiškinamos ir kartojamos sunkesnės dalykų vietos, 3) ieškoma daugiau kitomis kalbomis literatūros.

Kiek žinoma savianalizės rengėjams, absolventai darbuojasi Valstybinėje lietuvių kalbos komisijoje, įvairiose leidyklose, pavyzdžiui, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institute, Viešųjų ryšių agentūroje, reklamos agentūrose, laikraščiuose ir žurnaluose stilistais, redaktorais, Lietuvos ambasadose užsienyje. Keletas baigusiujų gyvena ir dirba užsienyje – Prancūzijoje, Ispanijoje ir kt. Suomijos, Turkijos, Kroatijos universitetai, kaip teigia Lietuvių filologijos ir užsienio kalbos programos savianalizės rengėjai, labai gerai

vertina iš Vilniaus universiteto atvykstančius studijuoti studentus. Glaudžiausi ryšiai palaikomi su tais absolventais, kurie pasirinko mokslininko kelią.

2.10. Vidinis studijų kokybės užtikrinimas

Kaip teigia savianalizės autoriai, vidinė studijų kokybę užtikrinama dviem lygiais – katedros, kuri kuruoja studijų programą ir studijų programos komiteto lygiu. Kaip jau buvo aptarta prie grįžtamojo ryšio skyriaus, katedra nuosekliai organizuoja studentų anketavimą kiekvieno semestro pabaigoje, taip pat organizuoja pokalbius su bebaigiančiais studijas studentais, diskutuoja dėl studijų programos turinio tobulinimo ir kt.

Atsiliepimai iš Suomijos, Turkijos, Graikijos, Italijos, Ispanijos, Kroatijos ir Estijos universitetų, į kuriuos dalinių vieno ar dviejų semestrų studijų buvo išvykę mūsų studentai, labai teigiami: pabrėžiamas itin geras jų dalykinis pasirengimas – geras praktinis kalbos mokėjimas ir gebėjimas dalyvauti teoriniuose seminaruose (pvz., 2 suomių kalbą studijavę absolventai yra parašę bakalauro darbų, kurie buvo Suomijoje rašyto kursinio darbo tąsa; 3 turkų kalbos studentės dalyvavo tarptautiniame rašinių konkurse, skirtame Turkijos Respublikos 80-osioms metinėms, ir viena iš jų laimėjo 4 vietą). Be to, užsienyje studentų laikyti egzaminai dažniausiai yra įvertinti aukščiausiais balais.

Palaikomas ryšys ir su programos absolventais, kurių yra jau šešios laidos: 2000 ir 2005 m. programą *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* baigė iš viso 20 suomių kalbą studijavusių filologijos bakalauro, 2005 m. – 10 lietuvių filologijos ir turkų kalbos bakalauro. Pirmosios italų ir kroatų kalbas studijavusių studentų laidos bakalauro studijas baigė 2006 m. pavasarį, antroji italų kalbą studijavusių laida – 2007 m. pavasarį, estų ir vokiečių – 2008 m. pavasarį.

3. Apibendrinamasis studijų krypties programos įvertinimas

3.1. Rekomendacijos aukštajai mokyklai.

1. Siūloma paieškoti dar optimalesnį programos dalykų derinimą, darant didesnę ir tikslingesnę mokomos medžiagos atranką.
2. Ieškoti galimybių specialybės praktikai plėsti.
3. Intensyviau skaityklose, katedrose ir centruose sukaupti mokymui reikiama literatūra.
4. Skatinti dėstytojus rašyti naujus trūkstantus specialybės vadovėlius ir mokomasias knygas. Atnaujinti dėstomų dalykų privalomosios ir papildomosios literatūros sąrašus.
5. Visokeriopai skatinti dėstytojų ir studentų mainus tarp įvairių aukštųjų mokyklų giminingų programų.
6. Stiprinti tarpdalykinius ryšius su platesnio profilio kultūros vadybos, komunikacijos teorijos ir kitų humanitarinių dalykų studijomis. Rinkti informaciją apie baigusius programas absolventus, tirti jų įsidarbinimo ar tolesnių studijų galimybes.

3.2. Siūlymas dėl akreditavimo

- Vilniaus universiteto universitetinių pagrindinių studijų programą *Lietuvių filologija ir užsienio kalba* (valstybinis kodas 61204H129) siūlome akredituoti be sąlygų.

Ekspertų grupės vadovas

prof. Peteris Vanags

Nariai

prof. Danguolė Mikulėnienė

prof. Genovaitė Kačiušienė

dr. Aušra Jurgutienė

dr. Dalia Pakalniškienė